

Ajatuksia, jotka vievät eteenpäin

YKA

Vuosijulkaisu

2026

> You'll find the English versions of the articles on our website: www.yka.fi/en

Sisältö

- 3 Aikaa vai rahaa?
- 4 Faktaa ykalaisista
- 7 Historia menee sinne, minne se viedään
- 12 Kun johtaminen kohtaa osaamisen, tieto voi muuttua tuottavuudeksi
- 17 Pelisilmä ja jousto ratkaisevat
- 20 Tuottavuus kasvaa vain, kun ihmiset voivat hyvin
- 22 Talousosaaminen tukee vaikuttavaa asiantuntijuutta
- 23 Yhteiskuntatieteilijöitä tarvitaan talouskeskustelussa
- 29 Löydä urasi seuraava askel
- 30 30 vuotta sitten
- 32 Osaamisesi on tärkein pääomasi
- 33 Suhdanteiden alla kuplii nuorisotyöttömyyden kriisi
- 36 Asiantuntijuuden ja itseluottamuksen rakentuminen kohti työelämää
- 38 Yhteisö syntyy ihmisistä
- 39 Nyt väitellään!
- 43 Kuka johtaa liittoasi?
- 45 Toimiston yhteystiedot
- 46 Tuoko vuosijulkaisu lisäarvoa jäsenyyteesi?

Puheenjohtajan tervehdys

HANNA SAULI

YKAN:n puheenjohtaja 2025–2026

Aikaa vai rahaa?

Jos saisit valita, ottaisitko lisää rahaa vai lisää vapaa-aikaa? Tiedustelimme asiaa YKAN:n jäsenistöltä loppukevästä 2025. Vastaajista ylivoimainen enemmistö, 73 prosenttia, haluaisi mieluummin lisää vapaa-aikaa.

Tulos herättää paljon ajatuksia siitä, millaista työelämää ay-liikkeen pitäisi edistää. Viimeisimmällä neuvottelukierroksellakin taistelimme jäsenillemme tuntuvat yleiskorotukset kääntääksemme palkkakehityksen ylöspäin inflaatioaallon jäljiltä.

Miten voimme samalla tavalla taistella jäsenillemme mahdollisuuksia tehdä entistä vapaampia valintoja heidän omasta ajankäytöstään? Miten voimme turvata jäsenillemme tasapainoisen ja hyvinvoivan työelämän?

Tälle vaikuttamistyölle ei ole valmiita kaavoja. Pelkät TES-kirjaukset työajasta eivät myöskään vie pois kokemusta työn rikkonaisuudesta, kiihtyvistä tahdistista tai epävarmuudesta.

Työstämme parhaillaan YKAN:n visiota tulevaisuuden työelämästä. Ajassa, jossa taloudellinen liikkumatila tuntuu kapealta, tarvitaan sitä suuremmalla syyllä myös valoisia näkymiä siitä, miten työelämä voisi olla innostavaa, kestävä ja tervettä. Vain siten voimme olla työelämän muutoksessa ohjaksissa, emmekä vietävinä.

Faktaa ykalaisista

Lähteet: YKAN jäsenrekisteri ja marraskuussa 2025 toteutettu työmarkkinatutkimus

Jäsenet

YKAN jäseniä yhteensä:

14 897

Jäsenistä opiskelijoita:

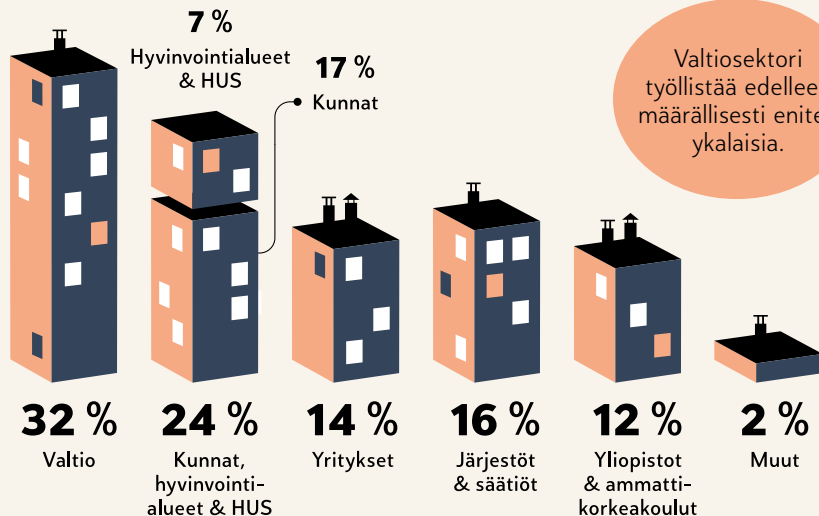
~ 2 724

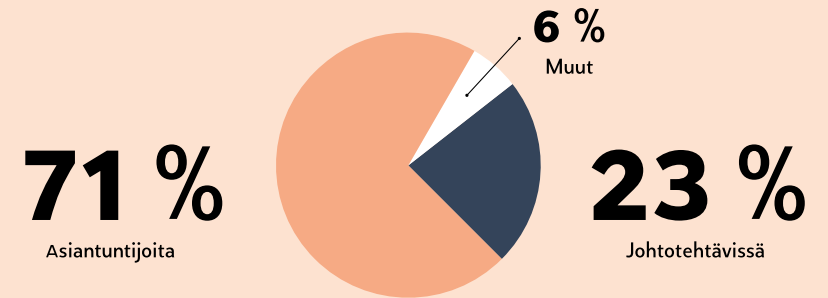
Jäsenistä eläkeläisiä:

~ 491

Sijoittuminen työnantajasektoreittain

Ykalaisten asema työmarkkinoilla

Yleinen työmarkkinatilanne näkyy myös ykalaisten työttömyysasteessa.

Palkkojen kehitykseen vaikuttaa ennen kaikkea liittojen neuvottelemat sopimuskorotukset.

Ykalaisten työttömyysaste

6,9 %

Kuukausipalkka

Vuoden
yhteiskunta-
tieteilijä
2026

Vuoden yhteiskuntatieteilijä

Historia menee sinne, minne se viedään

Vuoden yhteiskuntatieteilijä, tutkija Timo R. Stewart on tehnyt monivaiheisen uran konfliktien parissa. Hän näkee osallistumisen yhteiskunnalliseen keskusteluun yhteiskuntatieteilijän velvollisuutena ja toimivan demokratian edellytyksenä.

TEKSTI LAURA LUOTO KUVAT HENRIETTA SOININEN

”Mä seurasin kotona kauhuissani sitä, kun Hamasin hyökkäyksen laajuus alkoi paljastua. Ja muistan, kun twiittasin siitä sitten ensimmäiset ajatukset ketjuna, niin heti alkoi puhelin soida ja se oikeastaan alkoi siitä se.”

Päivä oli 7. lokakuuta 2023. Timo R. Stewart oli aiemminkin kommentoinut Israelin–Palestiinan konfliktia medialle – usein jos jonnekin oli tehty isku tai oli järjestetty vaalit. Nyt kuitenkin käsillä oli niin iso uutinen, että kaikki halusivat kirjoittaa siitä.

Suomi on pieni maa, ja vaikka moni muukin tutkija on ollut mediassa esillä Israelin–Palestiinan konfliktin tiimoilta, Stewart on saanut merkittävästi näkyvyyttä konfliktin asiantuntijana.

Stewart on Vuoden yhteiskuntatieteilijä 2026. Hänellä on ollut kirjava ura, jota hän kaksikielisenä kuvailee vaihteluna eri ”trackien” eli erilaisten raiteiden välillä. Jokainen raide, jos sitä seuraisi pidemmälle, veisi syvemmälle johonkin maailmaan.

Raiteita hahmottuu ainakin kolme. **Kirjallinen:** Stewart on väitellyt suomalaisesta kristillisestä sionismista, julkaissut useita tieto-

> Lue verkosta: www.yka.fi

TIMO R. STEWART

- **Koulutus:** Valtiotieteiden tohtori
- **Mikä hänestä piti tulla isona:** Edelleen ratkaisematta, edelleen pohdinnassa.
- **Parasta työssäni on:** Mahdollisuus ruokkia uteliaisuutta.
- **Minkä yhden epäkohdan muuttaisi nykytyöelämässä, jos voisi:** Levottomat pätkät: ajatustyöntekijöille olisi huomattavasti parempi, jos he voisivat käyttää vähemmän aikaa sen miettimiseen, että mistä seuraava pätkä koostuu ja enemmän aikaa työn sisällön miettimiseen. Se voisi johtaa rohkeampaan tutkimukseen ja toimintaan sekä suorapuheisempiin yhteiskuntatieteilijöihin.

kirjoja ja työskennellyt STT:llä toimittajana. **Diplomatia:** Stewart teki opintoihin kuuluvan työharjoittelun ja oli sen jälkeen paikalta palkattuna työntekijänä Suomen suurlähetystössä Tel Avivissa. **Rauhantyö:** hän veti Myanmarin rauhanprosessin tukihanketta projektipäällikkönä Suomen Lähetysseuralla samoihin aikoihin, kun väitteli valtiotieteiden tohtoriksi.

Uransa yhtenä vaikuttavimpana hetkenä Stewart pitää konferenssia, jota hän oli mukana järjestämässä vuonna 2020. Sen saavutuksena oli kansainvälisen yhteisön sitouttaminen tukemaan rahallisesti Afganistanin hallintoa. Hallinto saatiin puolestaan sitoutumaan demokratian ja tasa-arvon vahvistamiseen maassa. Tuolloin tiedettiin jo Yhdysvaltojen vetäytyvän maasta, mutta selkeää tietoa Talebanin suunnitelmista ei vielä ollut.

”Aika harva asia konfliktien kanssa on omissa käsissä. On tietyt asiat, mitä voi tehdä, ja ne aina sisältävät todella monia muita liikkuvia osia. Se on kompromisseja, siltojen rakentamista, ennakoitua ja suunnittelua. Sitten parhaatkin jutut voivat mennä hajalle. Joku vaikka ampuu ne rikki ihan kirjaimellisesti”, Stewart sanoo.

Ei riitä, että kertoo, miten asiat ovat – täytyy myös olla valmis debatoimaan

Stewart toimi vanhempana tutkijana Ulkopoliittisessa instituutissa vuodesta 2021 vuoteen 2025. Hän on erikoistunut Israelin–Palestii-

”Minun pitää tuntea tunteita ja pystyä hallitsemaan niitä, koska muuten minusta ei ole mitään hyötyä.”

nan konfliktiin, EU:n ja USA:n Lähi-idän politiikkaan sekä uskonnon rooliin politiikassa ja konflikteissa, erityisesti kristilliseen sionismiin.

UPIlla tutkijoiden työtehtäviin kuuluu se, että on käytettävissä keskustelemaan. Kun Gazan sota alkoi lokakuussa 2023, Stewart huomasi, että ihan perusasiat konfliktista kaipasivat avaamista, ja siihen hän onkin käyttänyt paljon aikaa.

Stewart näkee aktiivisen osallistumisen julkiseen keskusteluun velvollisuutenaan tutkijana. ”Se, että yhteiskuntatieteilijät ovat yhteiskunnassa mukana keskustelussa on välttämättömyys toimivan avoimen yhteiskunnan kannalta. Ei vain niin, että kertoo, miten asiat ovat, vaan on myös valmis debatoimaan tarvittaessa niitä”, hän sanoo.

Työ on sisällön puolesta raskasta: Stewart näkee kaiken konfliktin tutkimisen kärsimyksen ja tragedian äärellä olemisena.

”On pitkiä ajanjaksoja, kun olen joka päivä nähnyt kuvia kuolleista lapsista. Se ei ole helppoa. Mutta toisaalta muistutan aina itseäni siitä, että seuraan sitä tosi etuoikeutetusta asemasta. Olen turvassa täällä. Olen se, joka seuraa kaukaa ja ollakseni hyödyllinen, minun pitää tuntea niitä tunteita ja pystyä hallitsemaan niitä, koska muuten minusta ei ole mitään hyötyä”, Stewart sanoo.

Muuttuvat yhteiskunnalliset totuudet velvoittavat osallistumaan

Stewart ei pidä asiantuntijavallan keskittymistä julkisessa keskustelussa toivottavana asiana. Niin kuin tieteellinen tutkimus myös julkinen keskustelu elää, eikä lopullisia totuuksia ole. Hän toivookin, että useampi tutkija rohkaistuisi osallistumaan julkiseen keskusteluun omalla erityisosaamisellaan.

”Ei riitä, että me äänestetään, vaan laadukas päätöksenteko vaatii keskustelua kaikesta. Jos on tohtorintutkinto yhteiskunnalliselta alalta, on hyvät mahdollisuudet osallistua siihen keskusteluun, mutta myös keskimääräistä enemmän annettavaa. En tarkoita, etteikö muillakin olisi, mutta heillä on keskimääräistä huomattavasti enemmän vastuuta, koska tämä on julkisella rahalla maksettu tutkinto. Se ei ole meidän kenenkään omaksi iloksi pelkästään, vaan se luo vastuun osallistua rakentavalla tavalla”, Stewart sanoo.

Stewart myöntää, että julkisen keskustelun raaistumisen myötä siihen osallistuminen on nykyään työläämpää kuin aiemmin. Silti on tärkeää, että niin tehdään. Yksi tärkeä oivallus, jonka Stewart on saanut oman työnsä kautta yhteiskuntatieteistä, on tämä: yhteis-

Timo Stewartin tärkeimmät taidot yhteiskuntatieteilijänä:

- **Kyky loogiseen ajatteluun:** aliarvostettu taito.
- **Rehellsuus:** pystyn huomaamaan omia ajatusvirheitä, tiedon puutteita ja katveita. Se on minusta tärkeää. Käyn aika paljon introspektiota noista.
- **Empatia:** Yhteiskunnallisissa aiheissa on tärkeää, että yrittää asettua toisen kenkiin ja miettiä, miltä asiat näyttävät toisen kulmalta katsottuna. Tärkeä aatehistorian oppi: jos jollain on sellainen kanta, mitä et todellakaan ymmärrä, niin vika on todennäköisesti omassa ajattelussasi, eikä siinä, että toinen on jotenkin outo.
- **Iso herkkyyys merkitysten vivahteille:** Ettei käytä liian leveitä kategorioita, vaan osaa tehdä hienojakoista työtä, kun puhuu ihmisten ajatuksista, politiikasta ja näkemyksistä.

kuntatieteissä itsestään selvinä pidetyt totuudet ovat kunkin ajan ilmapiirin tulos.

Stewartin opiskeluaikana tällaisia totuuksia olivat esimerkiksi tulevaisuusoptimismi ja liberaalin demokratian käsittäminen parhaaksi ihmiskunnan saavutukseksi, jota tuli tavoitella kaikkialla. Silloin ei olisi voinut kuvitellakaan, että pari vuosikymmentä myöhemmin Euroopan unionissa olisi illiberaali demokratia tai että Yhdysvalloissa kavennettaisiin yliopistojen akateemista vapautta.

Stewart arvelee, että nyt monelle on valjennut, ettei historia väisätä mättä mene jonnekin, vaan se menee sinne, minne ihmiset sen vie.

”Kamppailu yhteiskunnasta sekä kamppailu tiedosta ja arvoista on läsnä kaikkialla. Eikä kukaan voi astua sen ulkopuolelle. Tämä liittyy yhteiskuntatieteilijöiden osallistumiseen: ei ole neutraali teko astua siitä sivuun. Silloin jättää soutamatta sitä isoa venettä sinne, minne kokisi, että sen pitäisi mennä. Ja nyt virta on vahva jonnekin muualle,” Stewart päättää.

> **Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut** on valinnut Vuoden yhteiskuntatieteilijän vuodesta 1999 lähtien. Kunniamaininnalla tuodaan esiin yhteiskunta-alan ammattilaisten monipuolista ja laaja-alaista osaamista yhteiskunnan eri sektoreilla. Palkinnosta päättää liiton hallitus.

ROOPE OHLSBOM

KTT, Suomen Yrittäjien ekonomisti

Kun johtaminen kohtaa osaamisen, tieto voi muuttua tuottavuudeksi

Tutkimustiedon mukaan työpaikkojen johtamiskäytännöt selittävät merkittävän osan yritysten ja alueiden välisistä tuottavuuseroista. Merkitystä on myös johtajien koulutustasolla ja työvoiman liikkuvuudella.

Yritysten ja maiden väliset tuottavuuserot ovat yksi taloustieteen keskeisiä kysymyksiä. Yksinkertaistetusti tuottavuudella tarkoitetaan sitä, kuinka paljon hyödykkeitä tai palveluita saadaan aikaan tietyllä määrällä työtä ja muita tuotannontekijöitä. Kasvava tuottavuus on talouskasvun moottori ja mahdollistaa esimerkiksi kohenevan elintason ja julkisten palveluiden rahoituksen.

Nopeasti muuttuvassa maailmassa tutkitun tiedon merkitys korostuu. Vihreän siirtymän kaltaiset suuret murrokset heijastuvat myös talouden rakenteisiin ja rajoihin. Siksi on tärkeää ymmärtää tuottavuuden kehitystä ja sen taustalla olevia mekanismeja. Perinteisesti yritysten ja valtioiden välisiä tuottavuuseroja on selitetty

esimerkiksi tutkimus- ja kehittämistoiminnalla, tieto- ja viestintäteknologialla sekä työntekijöiden osaamisella.

Viime vuosina taloustieteilijät ovat kiinnittäneet yhä enemmän huomiota yritysten johtamiskäytäntöihin tuottavuuden ajurina. Johtamiskäytännöillä tarkoitetaan esimerkiksi tapoja, joilla yritykset järjestävät käytännön toimintansa, asettavat tavoitteensa, seuraavat suoriutumistaan ja palkitsevat työntekijöitään. Empiirinen tutkimus on osoittanut, että johtamiskäytännöt selittävät tuottavuuseroja maiden sekä yritysten ja toimipaikkojen välillä. Joidenkin tutkimusten mukaan johtamiskäytännöt vastaavat selitysvoimaltaan jopa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa, inhimillistä pääomaa sekä tieto- ja viestintätekniikkaa.

Tuottavuuden lisäksi johtamiskäytännöillä on merkitystä laajemminkin, esimerkiksi työhyvinvoinnin näkökulmasta. Hyvät johtamiskäytännöt ovat yhteydessä myös keskimääräistä pienempiin palkkaeroihin sekä alhaisempaan työtuntien vaihteluun työntekijöiden välillä.

Suomessa johtaminen on keskimäärin laadukasta, myös kansainvälisesti vertailtuna. Teollisuuden johtamiskäytäntöjä tarkastelevan tutkimuksen perusteella suomalaiset yritykset ovat erityisen hyviä seuraamaan tuotantoaan ja toimintaansa. Parannettavaa sen sijaan löytyy kannustimien käytössä ja tavoitteiden asettamisessa. Alueellisesti tarkasteltuina johtamiskäytännöt ovat suhteellisen tasalaatuisia kaikkialla Suomessa.

Kun halutaan vertailla alueita ja maita toisiinsa, on huomioitava myös työntekijöiden kohdentuminen erilaisiin yrityksiin ja yritysten

”Johtamiskäytännöt selittävät tuottavuuseroja maiden sekä yritysten välillä.”

”Mitä korkeammin koulutetut johtajat, sitä enemmän yritys hyötyy hyvistä johtamiskäytännöistä.”

toimipaikkoihin. Tuottavuuden kannalta on oleellista tietää, missä määrin työntekijät työskentelevät tuottavimmissa ja parhaiten johdetuissa yrityksissä. Työvoiman kohdentuminen on merkittävä tekijä myös alueellisen kilpailukyvyn kannalta. Suomessa on havaittu lievää, mutta tilastollisesti merkitsevää alueellista vaihtelua työvoiman kohdentumisessa johtamiskäytännöiltään eritasoisiiin toimipaikkoihin. Osalla alueista suurempi osuus työvoimasta siis keskittyy laadukkaampien johtamiskäytäntöjen toimipaikkoihin, mikä selittää osaltaan myös alueellisia tuottavuuseroja.

Koulutuksella on kokonaisuudessa merkitsevä rooli: johtajien koulutustason on havaittu muuttavan johtamiskäytäntöjen ja tuottavuuden välistä suhdetta. Mitä korkeammin koulutetut johtajat, sitä enemmän yritys hyötyy hyvistä johtamiskäytännöistä. Vastavaa vuorovaikutusta ei havaita muiden työntekijöiden koulutustason kohdalla.

Johtamiskäytännöt ja tuottavuus kulkevat käsi kädessä, mutta niiden suhde riippuu myös muista tekijöistä. Keskeinen sellainen on johtajien inhimillinen pääoma, joka näyttää vahvistavan yhteyttä. Lisäksi suomalaiset johtamiskäytännöt ovat jo valmiiksi korkealaatuisia, joten pelkästään niihin panostamalla ei todennäköisesti saavutettaisi suuria tuottavuushyötyjä. Sen sijaan aiempaa enemmän huomiota tulisi kiinnittää esimerkiksi suomalaisten koulutustasoon sekä tekijöihin, jotka vähentävät työvoiman liikkuvuutta ja heikentävät yritysten välistä kilpailua.

Kytkös tuottavuuteen löytyy myös työntekijöiden liikkuvuudesta. Uusien työntekijöiden palkkaaminen tuottavammista yrityksistä on yhteydessä rekrytoivan toimipaikan tuottavuuden kasvuun. Työpaikkoja vaihtavat työntekijät muun muassa levittävät tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnasta syntyvää tietoa yritysten välillä. Erityisen kiinnostavaa on, että tämä yhteys vaikuttaa säilyvän myös silloin, kun erot palkattavien työntekijöiden ominaisuuksissa otetaan huomioon. Toisin sanoen työntekijöiden liikkuvuuden ja tuottavuuden välillä on havaittu yhteys myös sellaisessa kuvitteellisessa tilanteessa, jossa palkkaavien yritysten työvoiman rakenne, osaaminen ja tiedot pysyisivät ennallaan.

Työvoiman liikkuvuuden ja tuottavuuden välinen yhteys ei siis johdu pelkästään siitä, että palkatut työntekijät tuovat mukanaan uutta teknistä tietoa tai ovat keskimääräistä koulutetumpia tai osavampia. Muita mahdollisia vaikutuskanavia ovat esimerkiksi työntekijän oman tuottavuuden kasvu työpaikan tai tehtävän vaihtumisen

seurauksena, hyvien toimintamallien ja käytänteiden siirtyminen sekä uusien työntekijöiden myötä kasvava moninaisuus.

Tutkimustieto tukee näkemystä, jonka mukaan joustavammat työmarkkinat voivat lisätä tuottavuutta. Samalla tulee huolehtia riittävästä sosiaaliturvan tasosta: vaikka korkealla työntekijöiden liikkuvuudella voi olla talouskasvua tukevia tuottavuusvaikutuksia, se aiheuttaa myös negatiivisia yksilötason vaikutuksia, kuten vastentahtoisia työttömyysjaksoja.

Yhteiskunnan tulee varmistaa, että työmarkkinoita ei joustavoiteta ihmisten hyvinvoinnin kustannuksella. Lisäksi riittävä sosiaaliturva tukee talouden uusiutumisen välttämättömien joustavien työmarkkinoiden, työntekijöiden vaihtuvuuden ja luovan tuhon sosiaalista hyväksyttävyyttä.

Kirjoittaja on hyödyntänyt esseensä lähteinä muun muassa Bloom ym. (2019), American Economic Review; Ohlsbom (2023), JYU Dissertations; Maliranta, Mohnen ja Rouvinen (2009), Industrial and Corporate Change.

> Läs artikeln på svenska på hemsidan: yka.fi/sv

Tutustu uuteen johtajaan

Pelisilmä ja jousto ratkaisevat

Loppuvuodesta 2025 liittomme sai uuden johtajan, kun YKAN jäsenkokemus- ja palvelujohtajana aloitti lahtelainen Terhi Leiniö.

Terhi, kuka olet?

Vapaa-ajalla olen teinitytön ja koirapojan huoltaja sekä hemmottelija, joka rakastaa kotikaupunkiaan Lahtea. Työajalla olen jäsenkokemus- ja palvelujohtaja, jonka tehtävänä on varmistaa, että jäsenemme kokevat meidät hyödyllisenä ammattiliittona ja käyttävät palveluitamme mielellään.

Millaisena näet liiton roolin tulevaisuuden työelämässä ja jäsenten arjessa 2020-luvulla?

Näen, että meillä on hyvin erilaisia jäseniä, jotka toivovat liitolta eri asioita arkeensa. Yksi kaipaa ympärilleen yhteisöllisyyttä, toinen ammatillisen osaamisensa kehittämistä koulutuksissa ja kolmannelle tärkeintä on liiton tuoma turva työelämään.

Tärkeintä onkin löytää balanssi siihen, että jokainen YKAN jäsen kokisi saavansa omaan arkeensa hyötyä siitä, että tällainen ammattiliitto on olemassa.

Missä YKA on nyt vahvimmillaan – ja mitä kohti haluat nähdä liiton kasvavan?

Nykyihminen haluaa saada palvelua nopeasti, oikeassa kanavassa oikeaan aikaan ja mielellään vielä henkilökohtaisesti. Ja tähän meidän pitää tulevaisuudessa vastata vielä nykyistä paremmin.

YKAssa on jo moni asia mallillaan. Tämän näkee erilaisten jäsenkyselyiden tuloksista sekä tutkimalla liittomme palveluiden tarjontaa tai katsomalla esimerkiksi YKAN tapaa viestiä erilaisille jäsenille erilaisissa elämäntilanteissa.

YKAssa on myös rohkeutta kokeilla uusia tekemisen tapoja matalla kynnyksellä. Täällä on ymmärretty, että esteitä ei kannata rakentaa sinne, missä niitä ei ole. Aloitamme ensi vuonna uuden strategian tekemisen, joten olen siis saanut tulla YKAn töihin juuri oikeaan aikaan ihan aitiopaikalle.

Miten kuvailisit omaa johtamistapaasi?

En ole kovin muodollinen tyyppi, vaan pidän suorasta puheesta ja ihmisläheisestä yhteistyöstä. Johtaminen on ennen kaikkea viestintää, joka on tunnetusti vaikea taitolaji. Elämä on kokonaisuus työtä ja muuta elämää. Siksi hyvältä johtajalta löytyy pelisilmää ja joustoa työntekijän suuntaan.

Mitkä arvot ohjaavat sinua johtajana?

Allekirjoitan vahvasti YKAN arvot eli avoimuuden, rohkeuden sekä oikeudenmukaisuuden. Lisäisin tähän joukkoon vielä edelläkävi-
jyyden.

Mistä haet itse voimaa ja palautumista kiireen keskellä?

Meillä on kotikaupungissani Lahdessa upeat ja jylhät Salpausselän maastot, joissa käyn koiran kanssa metsälenkeillä ihan jokaisena vuodenaikana. Teinityttäreni kanssa meillä on pari yhteistä tv-sarjaa, joita katsomme kimpassa sohvalla. Ystävieni kanssa käyn paljon musiikkikeikoilla – enkä ole kovin tarkka genreistä.

”Hyvältä johtajalta löytyy pelisilmää ja joustoa työntekijän suuntaan.”

> Läs artikeln på svenska på webben: yka.fi/sv

Tuottavuus kasvaa vain, kun ihmiset voivat hyvin

Kestävillä työurilla työ ei sairastuta, osaaminen kehittyy ja hyvä johtaminen tukee tuloksellisuutta. Siksi meidän tärkein tehtävämme ammattiliittona on rakentaa ihmisen kokoista työelämää:

1 Tarvitsemme parempaa johtamista

Vain 60 % työntekijöistä saa riittävästi tukea esihenkilöltään. Pomolla saattaa olla lääkäriä tai terapeuttia suurempi vaikutus työntekijän mielenterveyteen – ja yhtä suuri kuin oman puolison. Siksi niin johtamisen laatu kuin johtajien jaksaminen ja resurssitkin ovat ratkaisevassa asemassa. Niin Suomen hallituksen kuin työelämässä valtaa käyttävien kannattaa olla kiinnostuneita suomalaisten johtamisosaamisen kehittämisestä.

2 Tarvitsemme kuormituksen hallintaa

Työuupumus on yleistä, ja se uusiutuu herkästi: Yli neljäsosa on kokenut työperäisen uupumisen kahdesti, joka seitsemännellä työuupumus uusiutuu kaksi tai kolme kertaa. Työuupumusta torjutaan tehokkaimmin riittävillä resursseilla sekä huolehtimalla työn voimavaroista ja johtamisesta. Tarvitaan panoksia palautumiseen: jokaisella pitää olla oikeus vuosittaiseen lomaan, mutta riittävää palautumista tarvitaan myös viikoittain ja päivittäin.

3 Tarvitsemme kehittyvää osaamista

Yli kolme neljästä akavalaisista kokee tarvitsevansa päivitystä omaan osaamiseensa. Työelämän muutos on kiihtynyt, ja osaamisen päivittämisestä työuran aikana on tullut entistä tärkeämpää: ilman osaavia tekijöitä ei synny tuottavuutta. Lisätään siis kunnianhimoa kansallisen osaamistason nostoon, ja tehdään osaamisen päivittämisestä helppoa kaikille – myös työttömille ja lomautetuille.

> Lue lisää verkkosivuiltamme yka.fi!

Taloulosaaminen tukee vaikuttavaa asiantuntijuutta

Yhteiskunta-alan asiantuntijat ovat päivittäin työssään tekemisissä talouteen kytkeytyvien päätösten ja linjausten kanssa; budjetit, rahoitushaut ja talouspolitiikan raamit muovaavat kaikki sitä, mitä voidaan tehdä ja miten. Silti harva yhteiskuntaosaaja profiloi itseään talousosaajana. Ehkä taloulosaaminen ymmärretään vain substanssiosaamiseksi, vaikka se on myös työelämätaito, joka vahvistaa asiantuntijuutta alalla kuin alalla.

Kun yhteiskuntaosaaminen yhdistetään talouden ymmärrykseen, pystytään arvioimaan päätösten vaikutuksia laajemmin ja perustelemaan ratkaisuja vakuuttavammin. Taloulosaaminen tukee myös urajoustavuutta: kun hallitsee talouden kielen, voi toimia monipuolisemmin eri sektoreilla ja rooleissa. Samalla voi tuoda talouskeskusteluun inhimillisen ja yhteiskunnallisen näkökulman – eli juuri sen, mitä päätöksenteko tuekseen kaipaa.

Yksiläiset talousosaajina -teemakokonaisuus tarjoaa jäsenille näkökulmia ajankohtaiseen talouskeskusteluun, käytännön taloushallinnon taitoja ja vinkkejä oman osaamisen sanoittamiseen. Keväällä ohjelmassa mm. Helsinki GSE:n kanssa yhteistyössä toteutettava Talous & yhteiskunta 2026 -luentosarja.

Seuraa YKAn tapahtumakalenteria:

> yka.fi/tapahtumakalenteri

LAURA NORDSTRÖM

VTT, HuK, tutkijatohtori, Helsingin yliopisto

Yhteiskunta-tieteilijöitä tarvitaan talouskeskustelussa

Tänä syksynä Ukrainan sodan lisäksi on puhuttanut velkajarru. Eurooppalaisista juuri suomalaiset ovat huolissaan velasta. Usein kun keskustellaan velasta tai muista talouskysymyksistä, kysytään mielipidettä taloustieteilijöiltä. Talouspoliittisen keskustelun monipuolistamiseksi olisi tärkeää kuulla myös yhteiskuntatieteilijöiden näkemyksiä.

Ekonomisteilla on taipumus puhua usein luvuista, kuten velasta, ikään kuin neutraaleina totuuksina. Taloustiedettä onkin usein arvosteltu liian yksiaäniseksi tieteenalaksi. Vaikka todellisuudessa tieteenala on laajempi, on totta, että sen vaikutusvaltaisin osa nojaa edelleen uusklassiseen valtavirtaan, joka tyypillisesti käsittelee taloutta lainomaisena ilmiönä sivuuttaen kontekstin vaikutuksen. Ekonomismissa talous on epäpoliittista ja demokratian ulottumattomissa.

Yhteiskuntatieteilijät taas voivat tuoda esille talouden ja politiikan yhteenkietoutumisen. Taluspäätökset, esimerkiksi koskien

Elämme ilmastonmuutoksen ja luontokadon ohella ”uutta kullattua aikakautta”, jossa varallisuus ja valta keskittyvät harvoille.”

tulonjakoa, kulutusta, tuotantoa tai omistussuhteita, perustuvat poliittisiin arvoihin, eikä niihin ole useinkaan yhtä ainoaa oikeaa vastausta. Se, miten talous toimii (tai miten sitä teoretisoidaan) pohjautuu sen hetkisiin yhteiskunnallisiin voimasuhteisiin ja on avoin vaihtoehtoisille kehityskuluille.

Elämme ilmastonmuutoksen ja luontokadon ohella ”uutta kullattua aikakautta”, jossa varallisuus ja valta keskittyvät harvoille. Tätä ruokkii digitalouden teknologiajättien kiihtyvä monopolisaatio. Samalla vanhat ja uudet suurvallat valjastavat ”aseistetun keskinäisriippuvuuden” kautta yhä uusia aloja geotaloudellisten konfliktien välineiksi. Näiden aikamme polttavimpien talouskysymysten ymmärtämiseksi ja taltuttamiseksi tarvitaan moniäänistä yhteiskuntatieteellistä valtasuhteita kriittisesti tarkastelevaa ymmärrystä.

Yksi monien tieteenalojen näkökulmia yhteen tuova tutkimusala, joka voi haastaa perinteisen talouskeskustelun, on poliittisen talouden tutkimus (political economy). Se ei ole erillinen tieteenala tai rajaudu vain politiikan tutkimukseen, vaan tieteidenvälisenä tutkimusalanana ammentaa useiden tieteenalojen käsitteistä, kysymyksenasetteluista, teorioista ja menetelmistä, pohjaten kuitenkin ensisijaisesti yhteiskuntatieteisiin.

Jo yli 200 vuotta sitten syntyi poliittinen taloustiede, joka toimi pohjana myös nykyiselle taloustieteelle. Se kuvasi hyödykkeiden tuotantoa ja vaihtoa, mutta halusi tarjota myös kapitalismin vaihtoehtona yksinvalalle. Nykyistä poliittisen talouden tutkimusta ei tule siis sekoittaa tuohon alkuperäiseen versioon, koska nykyisellä on monitieteisempänä laajemmat tutkimuskohteet.

Poliittisen talouden tutkimus lähestyy taloutta yhtenä politiikan tarkastelemisen, tekemisen ja esittämisen tapana. Se tutkii talouden instituutioita, talouspolitiikkaa ja -diskursseja sekä talouden ja taloustieteen poliittisia ulottuvuuksia. Toisin sanoen kaikkia ilmiöitä, joilla on sekä taloudellinen että poliittinen aspekti. Poliittisen talouden tutkimus voi asettaa talouskeskustelun aivan uusiin raameihin pureutumalla talouskeskustelun ja -politiikan taustaoletuksiin, ideologioihin, poliittisiin päämääriin tai tekemisen ja tuottamisen tapoihin. Se avaa taustalla olevia valtasuhteita ja sosiaalisia normeja. Poliittisen talouden tutkimus paljastaa, millaisten periaatteiden varaan nykyinen kapitalistinen järjestelmä nojaa ja millaisia vaihtoehtoja niille on.

Talouskeskustelun monipuolistamiselle olennaista on, että poliittisen talouden tutkimus aktiivisesti tarttuu aiheisiin, jotka ovat

”Suomalainen tutkimus on tuonut esille datakeskusten turvallisuus- poliittisia intressejä ja suvereniteetti- huolia.”

jääneet aiemmin katveeseen, erityisesti melko kapealla tavalla taloutta tarkastelevassa taloustieteessä. Viime aikoina suomalainen poliittisen talouden tutkimus on muun muassa tarkastellut talouspolitiikkaa feminististen linssien läpi, mikä tuo esille eriarvoisuutta, jota uusklassinen taloustiede ei tavoita. Toiseksi on nostettu esille teollisuuspolitiikan valtiovetoisuutta: menestyvä teollisuus- ja innovaatiopolitiikka tarvitsee usein valtiovetoista kokonaisstrategiaa. Uusi kasvumallitutkimus tuo esille kysynnän merkitystä kasvun moottorina.

Poliittisen talouden tutkimukseen on palannut myös yhtiöiden vallan tutkimus. Esimerkiksi allekirjoittanut tutkii kollegoineen teknologiajättien valtaa, erityisesti EU-lobbauksessa. Tämä tutkimus tuo esille sen, mitä merkitsee, että Apple, Microsoft, Amazon, Meta ja Google ovat nousseet merkittävimmiksi lobbaustoimijoiksi Brysselissä. Alustat myös hallitsevat verkossa käytävää poliittista keskusteluumme. Kun julkisuudessa juhlietaan datakeskusinvestointeja, on suomalainen tutkimus tuonut esille datakeskusten turvallisuuspoliittisia

intressejä ja keskinäisriippuvuuksien potentiaaliseen aseellistamiseen linkittyviä suvereniteettiä huolia.

Velkajarru liittyy suoraan EU:n talouspoliittisiin sääntöihin, joita tarkastellaan poliittisen talouden tutkimuksessa. On nostettu esille, että EU-säännöt luovat säästöpainetta, jotka tekevät investointias-teen kasvattamisen lähes mahdottomaksi. Poliittisessa taloudessa onkin jo pitkään tutkittu kvantifiointia eli numeroiden tuottamista ja käyttöä politiikassa. Uuskonstitutionalismi tuo esille, että taloussäännöillä talous, kuten rahapolitiikka, eristetään demokraat-tisesta päätöksenteosta.

Poliittisen talouden tutkimus, erityisesti sen alahaara globaali poliittinen talous, on myös laajentanut maantieteellistä tutkimus-kohdettaan globaalin etelän maiden toimijuuteen. Ylipäänsä finans-sikriisi ja sitä seurannut talouskuripolitiikka toimi herätyskellona makrotason valta-analyysiin liukuneelle globaalin poliittisen talouden tutkimukselle, joka nyt syvensi analyysiaan makrotalous-teoriasta, finanssimarkkinoiden mekanismeista, toimijoista talous-poliittisten ideoiden muovaajina, suuryrityksistä ja innovaatiopoli-tiikasta. Näin tutkimusala tarjoaa mediakeskusteluja syvällisempiä näkökulmia, miten hallita kestävästi globaalilla tasolla kauppaso-tien, militarisaation ja digijättien aikakaudella. Se paljastaa, että glo-baali hallinta toimii julkisten ja yksityisten toimijoiden pyrkimysten yhteisvaikutusten kautta.

Talouskeskustelussamme Suomeen suhtaudutaan ”saarena”, joka pyrkii avotaloutena kustannuskilpailukyvyyn kautta vain ajopuumai-sesti sopeutumaan. Globaali poliittinen talous taas asettaa Suomen osaksi maailmantaloutta ja nostaa esille globaaleja teemoja, kuten kehitysmaiden velkakriisin, joiden ratkaisemassa myös Suomella tulisi olla rooli.

Yhteiskuntatieteilijä, älä siis jätä talouskeskustelua vain ekonomisteille!

Vuonna 2025 tutkijatohtori Laura Nordströmille myönnettiin UACES:n (University Association for Contemporary European Studies) parhaan väitöskirjan palkinto. Nordström tutki väitöskirjassaan ”Power of experts in the EU: Birth of the Troika and resilience of the EMU paradigm in the European debt crisis of 2010” asiantuntijoiden ja teknokratian vaikutusta Euroopan talouskriisiin.

Tätä tekstiä kirjoittaessaan Nordström käytti lähteenä ja inspiroitui Poliittinen talous -lehdessä julkaistusta tutkimuksesta.

FOKUS

8.5.2026 PAASITORNI, HELSINKI

YKAN uusi vuosittainen Fokus-seminaari kokoaa yhteen yhteiskunta-alan ammattilaiset. Vuonna 2026 suuntaamme fokuksen talouden uudelleenajatteluun, sillä talous ei ole koskaan vain lukuja.

Miten yhteiskuntaosaajat voivat ottaa enemmän tilaa talouskeskustelussa? Miten tuoda näkyviin talouden kytkökset arvoihin, valtaan ja yhteiskunnallisiin rakenteisiin?

Fokus tarjoaa ykalaisille korkeatasoisia puheenvuoroja yhteiskunta-alan tunnetuilta ajattelijoilta, oivaltavia keskusteluja, erinomaiset verkostoitumismahdollisuudet sekä hetken juhlistaa ammattilaisia, jotka pitävät yhteiskunta-alan pyörät pyörimässä.

LUE LISÄÄ & ILMOITTAUDU > YKA.FI

Löydä urasi seuraava askel

Yhteiskuntaosaajien työnhakukone kokoaa yhteen työpaikat, joissa arvostetaan näkemystä, analyttistä ajattelua, viestintätaitoja sekä hallinto- ja vastuullisuusosaamista:

> tyopaikat.yka.fi

> **Hei opiskelija!** Työnhakukoneesta löydät avoimien työpaikkojen lisäksi myös alan avoimet harkkapaikat. Voit etsiä työ- ja harkkapaikkoja joko valmiiden kategorioiden avulla tai tarkennetulla haulilla.

Throwback

SIMO PÖYHÖNEN
YKAn toiminnanjohtaja

30 vuotta sitten

Suomen Valtiotieteilijöiden Liiton puheenjohtaja **Ilkka Kananen** maalaili vuonna 1996 yhteistä selviytymisstrategiaa yli kansallisten rajojen, ammattiyhdistysliikkeen roolia tässä ja yhteiskuntatieteilijöiden paikkaa erilaisten uhkien ja vaarojen ratkaisussa.

Jos kolmekymmentä vuotta sitten Kananen sanoin *oli pysyvästi siirrytty riskiyhteiskuntaan* ja jatkuva epävarmuus, ennakoimattomuus ja epäjatkuvuus olivat turvallisen entisen maailman sijassa, olemme tästä saaneet oman osamme myös viime vuosina.

Artikkeli sijoittuu aikaan, jolloin Suomi oli nousemassa yhdestä maan historian synkimmästä taloudellisesta ajanjaksosta. Toivo paremmasta alkoi jo näkyä, mutta esimerkiksi konkurssiaalto jatkui yhä. Yhteiskunnallinen rakennemuutos alkoi näkyä uudella tavalla – ilmiö, jonka koemme myös nyt, kolmekymmentä vuotta myöhemmin.

Yhteiskuntatieteilijöiden vastuu epävarmassa ajassa kasvaa. Meidän tehtävämme on ylläpitää ja kehittää sosiaalista rauhaa ja vakautta. Meitä tarvitaan, jotta kaikkia muita tarvittaisiin.

Me yhteiskuntatieteilijät ymmärrämme rakenteita, prosesseja ja lainalaisuuksia ja olemme ne, jotka ratkaisevat tulevaisuuden haasteet. Kuten Ilkka Kananen tuolloin toivoi, toivon itsekin, että käytämme ääntämme ja tuomme rohkeasti sanamme esiin!

MAKROHAASTEET

PÄÄKIRJOITUS

Nykyaajan maailma ei ole enää pitkään aikaan ollut turvallinen, vakaa ja säännönmukainen. Tilalle ovat tulleet epävarmuus, ennakoimattomuus ja epäjatkuvuus. Tämä koskee kaikkia keskeisiä inhimillisen toiminnan alueita ja tasoja. Nuo kehityspiirteet pätevät niin politiikassa, taloudessa, tekniikassa kuin kulttuurissa ja sosiaalisessa elämässäkin. Ne ulottuvat makrotasolta mikrotasolle. Sen ovat joutuneet kokemaan kansojen yhteenliittymät, valtiot, kansantaloudet, toimialat, yritykset, erilaiset organisaatiot, kotitaloudet ja yksityiset ihmiset. Muutokselta eivät ole välttyneet ennen niin kaikkivoivat ja lujat linnoituksetkaan. Se on kouraissut myös koko ammatillisen edunvalvonnan kenttää. Olemme pysyvästi siirtyneet riskiyhteiskuntaan.

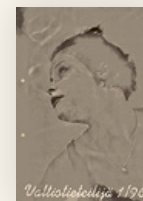
On käynnissä yleisiä kehitysprosseja, jotka synnyttävät koko ajan uusia uhkia ja vaaranpaikkoja, mutta samalla myös haasteita ja mahdollisuuksia. Sellaisia ovat markkinatalouden eteneminen, markkinoiden integroituminen, toimintojen globalisoituminen, verkostotalouden laajeneminen, informaatioteknologian leviäminen ja uuden teollisen strategian läpimurto, ekologisen epätasapainon kasvu ja yhteiskunnallisten rakennemuutosongelmien lisääntyminen.

Kehitysprosessit merkitsevät vääjäämättä sitä, että on entistä vaikeampaa ennustaa ja hallita muutoksia ja niiden vaikutuksia. Ne voivat olla niin äkillisiä ja rajuja, ettei niitä kyetä enää hallitsemaan perinteisin suunnittelun ja sopimisen välinein. Kansainvälisen politiikan tapahtumat, rahamarkkinoiden käyttäytyminen ja teknologian muutokset ovat tästä hyviä esimerkkejä. Taloudellisen toimintaympäristön arvaamattomat muutokset ja riskit yksinkertaisesti kaatuvat päälle, emmekä osaa käsitellä niitä. Miten ihmisten epävarmuus ja pelot saattavat tämän seurauksena muuttaa käyttäytymismalleja pitkällä aikavälillä?

Joka tapauksessa näiden prosessien hallinta on yhteiskuntien selviytymisen perusehto. On luotava yhteinen selviytymisstrategia yli kansallisten rajojen. Ammattiyhdistysliikkeen on oltava kehityksen kärkijoukossa. Se joutuu pakostakin vastamaan siihen, miten sen omat toimintamallit ja edunvalvonta sopeutetaan uusiin rakenteisiin ja realiteetteihin. Miten se osaltaan huolehtii siitä, miten sen jäsenten tutkinnot ja koulutus antavat valmiuksia muutosvoimien hallintaan. Yhteiskuntatieteilijöillä pitäisi tässä ehdottomasti olla sanansa sanottavana. – Se on meille todellinen 2000-luvun haaste!

Ilkka Kananen
Puheenjohtaja

I

> Puheenjohtaja **Ilkka Kananen** pääkirjoitus on julkaistu Suomen Valtiotieteilijöiden Liitto SVAl:n Valtiotieteilijä-lehden numerossa 1/1996. SVAl vaihtoi nimensä Yhteiskunta-alan korkeakoulutetuksi vuonna 2012.

Lue lisää jäsen-
palveluistamme:
yka.fi/
palvelumme

Osaamisesi on tärkein pääomasi

Olet sijoittanut siihen vuosikymmeniä koulutusta ja kartuttanut kokemusta paiskimalla kovasti töitä. Siksi osaamisesi pitää päästä esiin täydessä mitassaan – ja siitä tulee myös saada reilu korvaus.

YKA tarjoaa sinulle

- * **yksilöllistä, tutkimustietoon perustuvaa palkkaneuvontaa**
Palkkatasoa koskevissa kysymyksissä voit jäsenenä ottaa yhteyttä suoraan neuvottelupäälliköihin:
 - yksityissektori:
Nuutti Pursiainen / nuutti.pursiainen@yka.fi
 - julkinen sektori ja yliopistot:
Petri Toiviainen / petri.toiviainen@yka.fi
- * **henkilökohtaista lakineuvontaa silloin, kun sitä tarvitset.**
Työelämän lakineuvontaan voit jäsenenä ottaa yhteyttä soittamalla YKAN vaihteeseen p. 010 231 0350 tai lähettämällä sähköpostia osoitteeseen juristit@yka.fi. Tällöin yhteydenotto ohjautuu päivystysvuorossa olevalle juristille.

Essee

ANNIKA NEVANPÄÄ

HTK, osaamis- ja työllisyyspolitiikasta vastaava
Nuorisola ry:n vaikuttamisen asiantuntija

Kuva: Emma Rahikainen

Suhdanteiden alla kuplii nuoriso- työttömyyden kriisi

Nuorten työllistymismahdollisuuksiin vaikuttavat muita ikäryhmiä enemmän taloudelliset suhdanteet, ja erilaisten kriisien vaikutukset näkyvät usein ensimmäisenä heidän tilanteessaan. Kun viime kesänä uutisoitiin työttömyysasteen nousseen yli kymmeneen prosenttiin, oli alle 25-vuotiaiden työttömyysaste 26 prosenttia.

Pitkään jatkuneen hyvän kehityksen jälkeen myös vastavalmistuneiden työllisyystilanne on heikentynyt rajusti vuodesta 2023 lähtien. Vaikka viime kesänä tilanne näytti helpottavan, jatkoi se syksyllä taas heikkenemistään. Syyskuussa vastavalmistuneiden työttömyys oli palannut vuoden 2015 työttömyyshuipun tasolle.

Työllisyystilanteesta kertoo jotain myös se, että Duunitorin tietojen mukaan vanhemmat ja kokeneet työnhakijat ovat kilpailleet viime kesänä nuorten kanssa samoista kesätöistä. Kun ensimmäiset kesätöet, harjoittelukokemukset ja oman alan työpaikat jäävät pönisteluista huolimatta saamatta, on seuraukset moninaiset. Tilapäiset vaikeudet lannistavat ja horjuttavat lompakon lisäksi itsetuntoa,

”Nuorten työttömyysjaksot ovat nykyään huomattavasti pidempiä ja pitkäaikaistyöttömyys yleisempää.”

mutta pitkittyessään työllistymisvaikeudet voivat jättää vakavia ja pitkäaikaisiakin jälkiä nuoren elämään. Tämän olemme ysärin la-
masta toivottavasti oppineet.

Nykyisen vaikean työllisyystilanteen takaa löytyy kuitenkin huolestuttavia pidempiaikaisia kehityskulkuja. Vaikka 2000-luvun nuorisotyöttömyystilastot ovat olleet kohtuullisen tasaisia, on nuorten työttömyysjaksot nykyään huomattavasti pidempiä ja pitkäaikaisyöttömyys yleisempää. Yli vuoden työttömänä olleita nuoria oli vuonna 2008 reilut 300, tänä vuonna lähes 7000. Vaikka pitkäaikaisyöttömistä melko pieni osa on korkeakoulutettuja, on heidänkin osuutensa kasvanut viime aikoina.

Kehityskulkua on pyritty taklaamaan vuonna 2013 voimaan astuneella nuorisotakuulla, joka takaa jokaiselle työttömälle nuorelle tai vastavalmistuneelle kolmessa kuukaudessa opintoja, töitä tai työllisyyttä edistäviä palveluita. Tästä huolimatta huolestuttavia kehityskulkuja ei ole onnistuttu katkaisemaan.

Koulutustaso on ollut ja on yhä keskeinen työttömyydeltä suojaava tekijä – siksi koulutus on myös nuorisotyöttömyyden ratkaisemisen ydinkysymys. Koulutustason nostoon liittyvässä keskustelussa olisikin kriittistä kiinnittää huomio myös niihin nuoriin, joiden koulutuspolku katkeaa jo alkumetreillä. Tämä ryhmä korostuu myös pitkäaikaistyöttömissä.

Alle 35-vuotiaista viidennes on keskeyttänyt joskus opintonsa. Vaikka osalle tämä on tarkoittanut vain alanvaihtoa, on osalla jääneet opinnot täysin kesken. Noin viidennes nuorista aikuisista on täysin vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa. Monen tulevaisuuden yhteiskuntatieteilijän polku on voinut katketa vain siksi, ettei kriittisellä hetkellä ollut tarjolla tarvittavaa tukea.

Nuorten tulevaisuususkon on tällä hetkellä Nuorisobarometrin mittaushistorian pohjalukemissa, kenties ihan syystä. Oma tarina kertoo myös se, että Kelan perittävänä olevien opintolainojen määrä on vuodessa lähes kaksinkertaistunut. Kun opiskelijat siirtyvät työelämään – tai työttömyyteen – kymmenien tuhansien eurojen opintolainojen kanssa, voi mielialat olla moninaiset. Hyvät työllisyysnäköymät hälventäisivät myös näitä huolia.

Usko koulutuksen ja työnsaannin väliseen yhteyteen on kaikesta huolimatta säilynyt vahvana. Yhteiskuntamme tulevaisuuden kannalta on kriittistä, että näin on myös jatkossa. Mikäli nuorten ja vastavalmistuneiden työllistymisen haasteet kuitenkin jatkuvat, voi koulutususkon suunta muuttua. Nuorisotyöttömyydestä on siis syytä olla huolissaan, vaikka suhdanteet alkaisivatkin helpottaa. Pelkkä nykyinen nuorisotakuu ei riitä, vaan nyt tarvitaan poliittista luovuutta.

Kirjoittaja on käyttänyt esseetä kirjoittaessaan pohjana Nuorisobarometrin ja Tilastokeskuksen tuoreinta dataa sekä työ- ja elinkeinoministeriön analyyseja.

> Läs artikeln på svenska på hemsidan: yka.fi/sv

SAARA PAJUNEN

Joensuun YKA-lähettiläs

7. vuoden ympäristöpolitiikan opiskelija, Itä-Suomen yliopisto

Asiantuntijuuden ja itsetuottamuksen rakentuminen kohti työelämää

Olin onneni kukkuloilla työllistyessäni jo kolmannen opiskeluvuoden jälkeen oman alan työtehtäviin. En olisi tuolloin voinut kuvitellaakaan, että uupuisin – ja päätyisin luopumaan uudesta työtehtävästäni. YKAN urahyvinvointivalmennuksen kannustamana uskalsin tehdä päätöksen irtisanoutua ja palata takaisin täysipäiväiseksi opiskelijaksi. Haasteiden kautta löysin jälleen kipinän alaani ja opintojani kohtaan, ja sain takaisin luottamuksen ammatilliseen osaamiseeni.

O pintoihin paluu tuntui haastavalta kaikesta valmistautumisesta huolimatta, ja koin voimakasta huijarisyndroomaa: asetin itselleni kovia paineita arvosanojen ja kirjallisten töiden suhteen. Olinhan kuitenkin työelämästä palaava opiskelija – eikö esseiden pitäisi olla siinä vaiheessa lastenleikkiä?

Tunsin itseni täydelliseksi huijariksi, ellen onnistuisi saamaan täydellistä vitosen riviä tulevista maisteriopinnoista. Paine tuntui hautaavan minut alleni, enkä osannut hakea tai myöskään ottaa vastaan apua. Koin kovaa tarvetta selvittää yksin, sillä työuupumus hävetti minua. Kannoin myös kovaa huolta tulevaisuudesta: suosuisiko mikään taho enää palkkaamaan minua? Entä jos uuvun uudelleen?

Lisäksi on ollut haastavaa hyväksyä, että uupumuksesta toipuminen on ollut kaikkea muuta kuin lineaarinen polku. Takaiskut, kuten kesätöihin liittyvät *valintamme ei valitettavasti kohdistunut tällä kertaa juuri sinuun* -viestit tuntuivat lamaanuttavilta. Vaikean työmarkkinasuhdanteen vuoksi samoista vähäisistä työ- ja harjoittelupaikoista ovat kamppailleet niin opiskelijat kuin valmistuneetkin.

Lisäksi leikkaukset opiskelijoiden toimeentuloon ovat kuormittaneet opiskelijoiden jaksamista entisestään. Olen kuitenkin saanut apua niin yliopistomme opintopalveluista kuin myös YKAN erilaisista koulutuksista. Olen osallistunut muun muassa ”Itsemyötätunto hyvinvoinnin ja jaksamisen kulmakivenä” -webinaariin, jossa opin työkaluja syyllistävän itsepuheen katkaisemiseksi.

Toivo tulevaisuuden työelämään on alkanut palaamaan levon ja onnistumisten avulla. Riemu oli katossa viime vappuaattona, kun jo joulukuussa aloitettu työnhakuprosessi palkittiin viimein oman alan kesätyöllä. Lisäksi olen saanut työskennellä osana YKAN mitä ihaninta työporukkaa jo 1,5 vuoden ajan. Olen valtavan kiitollinen näistä molemmista työyhteisöistä, joissa minulla on ollut turvallinen olo kertoa epävarmuuksistani ja saada tukea niitä koskien.

Hiljalleen usko omiin kykyihini on palannut, vaikka tuntuu jopa röyhkeältä harjoitella itsensä kehumista. Meillä kaikilla on omat vahvuutemme, jotka kannattaa oppia tunnistamaan. Joskus tarvitsemme vain jonkun muistuttamaan niistä, kun emme itse pysty niitä näkemään.

YKA on tukenasi opintojesi ja urapolkusi eri vaiheissa – hyödynnä siis opiskelijalle kohdennetut palvelut. > **Lue lisää YKAN verkkosivuilta!**

> Läs artikeln på svenska på hemsidan: yka.fi/sv

PAULA KEINONEN

Yhteisö syntyy ihmisistä

Kuuntelin hiljattain keskustelupaneelia, jossa kannustettiin jokaista tekemään osansa yhteisön hyväksi. Aihe on itselleni hyvin ajankohtainen. Vaihdoin hiljattain alaa toimintaterapeutin työstä yhteiskunta-alalle, ja nykyään minua motivoi eniten hyvän työarjen rakentaminen yhdessä kohtaamieni ihmisten kanssa.

YKAN ja opiskelijajärjestömme SYYn urapaneeleissa alamme maisterit ovat korostaneet työelämätaitoja, joita voi kerryttää jo uran alkuvaiheessa: esiintymisvarmuutta, viestintä- ja kielitaitoja, tapahtumatuotannon ja projektinhallinnan osaamista sekä kokouskäytäntöjen ja taloudenhallinnan ymmärrystä. YKAN osaamis- ja urapalvelut tasoittavat polkua mielekkäisiin harjoittelu- ja työpaikkoihin, joissa näitäkin taitoja kaivataan ja kerrytetään.

Seuratessani YKAN seniorityöryhmän, paikallisjärjestöjen ja SYYn valtakunnallisen ja paikallisen toiminnan arkea näen, miten yhteisöt syntyvät: aktiivit kehittävät osaamistaan, pitävät hauskaa, sparraavat toisiaan ja rakentavat verkostoja, jotka kantavat pitkälle uralla.

On suuri ilo ja etuoikeus saada työkseni tukea tätä toimintaa. Jokaisen YKA- ja SYY-aktiivin panos on äärimmäisen tärkeä yhteiskunta-alan yhteisölle. Kiitos, että olette!

Nyt väitellään!

Mistä yhteiskunta-alalla väitellään? Tutustu alamme tuoreisiin tutkimuksiin ympäri Suomea.

Helsingin yliopisto

> social policy

NOORA HEINONEN

Working conditions and mental health-related sickness absence

Miksi nuoret sote-alan työntekijät uupuvat? Mielenterveysongelmat ovat johtava työkyvyttömyyttä aiheuttava tekijä nuorten aikuisten keskuudessa. Ammattialoittain tarkasteltuna sosiaali- ja terveysalan työntekijät kuuluvat mielenterveysperusteisten sairauspoissaolojen riskiryhmään. Tutkimuksessa todettiin, että altistuminen työn fyysisille ja psykososiaalisille kuormitustekijöille on yhteydessä mt-sairauspoissaoloihin. Havainnot alleviivavat työympäristön merkitystä sairauspoissaolojen ennaltaehkäisemisessä.

Itä-Suomen yliopisto

> social and economic geography

TUULIA REPONEN

Moral communities in conflict: What do claims about forced migrants tell about Finnish moral geographies?

Mitä on moraalinen maantiede? Vuonna 2015 Suomeen saapui historiallisen suuri määrä turvapaikanhakijoita enimmäkseen muslimimaista, mikä herätti kansalaisyhteiskunnassa ristiriitaisen reaktion ja aktivoi kolmenlaisia moraalimaantiedollisia kokonaisuuksia: vahvaa kommunitarianismia, heikkoa kosmopolitanismia ja vahvaa kosmopolitanismia. Moraalimaantieteellisellä tulokulmalla pystytään tarkastelemaan kokonaisvaltaisesti sitä, miten ihmiset jäsentävät maantieteellisten yhteisöjen välisiä suhteita.

Jyväskylän yliopisto

> social and public policy

MATTI KAJASTE

Rooted in the region: Finnish universities of applied sciences research, development, and innovation activities in 2012–2018

Mitkä tekijät vaikuttivat Suomen ammattikorkeakoulujen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio-toiminnan rakenteelliseen monimuotoisuuteen 2010-luvulla? Monimuotoinen TKI-toiminta mahdollistaa sen, että ammattikorkeakoulut voivat vastata alueellisiin haasteisiin ja kehittää ratkaisuja yhdessä yritysten ja muiden organisaatioiden kanssa. Tulokset tarjoavat arvokasta tietoa päättäjille ja korkeakoulujen johdolle siitä, miten TKI-toiminnan kirjoja voidaan ylläpitää myös tulevaisuudessa.

Lapin yliopisto

> valtio-oppi ja saamen- ja alkuperäiskansatutkimus

SAARA ALAKORVA

Kertomuksia Saamen kansasta – Saamelaisen kansatyön ja -ajattelun jäljillä

Mitä ovat saamelaiset tavat kuvitella Saamen kansa ja kertoa sen olemassaolon perustasta? Tutkimuksessa tehdään ymmärrettäväksi, millaisia kolonialistisia käytäntöjä, rakenteita ja ajattelutapoja sekä niitä vastustavaa ja purkavaa dekolonialista perintöä saamelainen kansatyö ja -ajattelu kantavat mukanaan. Väitöskirja purkaa saamelaisen kansakerronnan historiakulttuuria ja laajemmin sellaista poliittista ajattelua, jolla on oikeutettu erityisesti kansallisvaltioiden valtaa ja näin marginalisoitu alkuperäiskansoja.

Tutustu alan väitöskirjoihin yliopistojen verkkosivuilla.

Tampereen yliopisto

> gender studies

MIKAELI KYLÄ-LAASO

(De)politicisation of Gender Equality in Finnish Competitive Corporatism

Miten palkkaeriarvoisuuteen suhtaudutaan työmarkkinoilla? Väitöskirja tutkii suomalaista kilpailukykykorporatismia sukupuolten tasa-arvon ja tarkemmin palkkaeriarvoisuuden näkökulmasta. Tutkimus esittää, että sukupuolten tasa-arvoon voidaan suhtautua suomalaisilla työmarkkinoilla hyvinkin välineellisesti. Työntantajärjestöille sekä valtiolle sukupuolten tasa-arvo on toissijainen kysymys kilpailukykyyn nähden, ja kilpailukyvyyn

edistämisellä voidaan toisaalta oikeuttaa myös tasa-arvoa heikentäviä toimenpiteitä.

Turun yliopisto

> valtio-oppi

JENNI SIPILÄ

Kunnallinen byrokratia edustuksellisen demokratian palveluksessa

Voiko tunneäly parantaa viranhaltijoiden ja luottamustoimijoiden yhteistyötä? Väitöskirjan keskeiset tulokset osoittavat, että viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden yhteistyössä esiintyy merkittäviä jännitteitä, jotka liittyvät muun muassa roolien epäselvyyksiin, arvostuksen puutteeseen sekä ristiriitaisiin näkemyksiin kun-

tastrategian toteuttamisesta. Tutkimuksen tulokset tarjoavat lisätietoa viranhaltijoista ammatillisina tunnetuina, ja tulokset myös antavat mahdollisuuden reflektoida omaa työkentelyään.

Vaasan yliopisto

> sosiaali- ja terveyshallintotiede

VILLE-PEKKA NISKANEN

Valtioneuvosto, kansalaisluottamus ja media koronaviruksen hallinnassa

Miten emergentti kriisinhallinta selittää Suomen koronajohtamista? Tutkimus tarkastelee koronaviruksen hallintaa Suomessa valtion ja muun yhteiskunnan synergiaa korostaen. Väitöksessä esitetään uusi käsite emergentti yhteiskunnallinen kriisinhallinta, joka kuvaa kriisinhallintaa aiempaa laajempaan kokonaisuutena: vaikka kriisinhallinnassa tarvitaan koko yhteiskuntaa, keskustelut aiheen ympärillä painottuvat usein valtion vastuisiin. Myös muun muassa kansa-

laisilla, yrityksillä ja medialla on kriisitilanteissa omat roolinsa ja onnistunut kriisinhallinta edellyttää kaikkien näiden toimijoiden panosta.

Åbo Akademi

> political science

JOHANNA HOLM

Authoritarian Regionalism and Democratic Development in the Post-Soviet Region: A Comparative Analysis

Miksi osa valtioista demokratisoituu, kun taas toiset pysyvät autoritaarisina? Tarkastelun kohteena on erityisesti entisen Neuvostoliiton alue ja se, miten Venäjän johdolla toimivien, ei-demokraattisten alueellisten järjestöjen jäsenyys on vaikuttanut maiden poliittiseen kehitykseen vuosina 1991–2021. Tulokset osoittavat, ettei yhtä yleispätevää mallia demokratian synnylle ole mahdollista määritellä, sillä kunkin valtion kehityskulku rakentuu sen omista historiallisista, poliittisista ja alueellisista olosuhteista.

Uusi liittovaltuusto

Kuka johtaa liittoasi?

Yhteiskunta-alan korkeakoulutettujen jäsenet valitsivat uuden liittovaltuuston nelivuotiselle kaudelle 2026–2029 loppusyksystä 2025 käydyissä liittovaltuustovaaleissa. 40-henkinen liittovaltuusto päättää YKAN talouden ja toiminnan suurista linjoista.

2 469

ykalaista antoi vaaleissa äänensä

Äänestysprosentti kääntyi jälleen nousuun ollen nyt

17,1 %

Vuoden 2021 vaaleissa äänestysprosentti oli

15,4 %

"Ammattiliiton demokratiassa jokainen ääni todella merkitsee. Vaalit tekevät näkyväksi sen, mitä jäsenistö pitää tärkeänä, ja valtuusto vie näitä näkökulmia eteenpäin. Mitä aktiivisemmin jäsenet osallistuvat, sitä paremmin jäsenistön ääni kuuluu päätöksenteossa."

SIMO PÖYHÖNEN
YKAN toiminnanjohtaja

Uusi liittovaltuusto kokoontuu ensimmäisen kerran kevätkokoukseen huhtikuussa 2026. Onnea valituille & kiitos kaikille ehdolla olleille sekä vaaleissa äänensä antaneille!

Uudet valtuutetut:

- > **Edistykselliset – sosialidemokraattinen vaaliliitto**, 4 paikkaa
Eveliina Heinäluoma, Hanna Isbom, Eetu Jokela, Antton Rönholm
- > **Ketjureaktio – vaalirengas**, 4 paikkaa
 - Lounais-Suomen Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut:
Henna Salminen
 - Pirkanmaan Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut:
Tuomas Huhtala, Kirsi Siltanen
 - Savo-Karjalan Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut:
Katja Asikainen
- > **Punavihreät – Vastuullisempi Akava**, 10 paikkaa
Mia Haglund, Leeni Herrala, Selmi Holopainen, Aku Houttu, Laura Koivisto, Liina Korkiamäki, Sara Tabrizizadeh, Vilppu Tolvi, Jaakko Tuominen, Marika Väisänen
- > **Pääkaupunkiseudun yhteiskuntatieteilijät (Pääsy)**, 8 paikkaa
Maria de Arruda Camara, Janina Himberg, Siiri Mertakorpi, Pasi Piela, Annika Rinne, Pasi Tervasmäki, Ilkka Tiensuu, Michaël Vanamo
- > **Suomen yhteiskunta-alan ylioppilaat (SYY) - vaalirengas**, 3 paikkaa
 - SYY-Helsinki: **Jaakko Kempainen**
 - SYY-Jyväskylä: **Mila Fagerlund**
 - SYY Kuopio-Joensuu: **Silja Järvinen**
- > **Vihreä lista**, 11 paikkaa
Anni Heinälä, Tuuli Hongisto, Jaana Huhta, Vilma Järvisalo, Sanni Lehtinen, Annica Moore, Gritten Naams, Hanna Sauli, Anne Soinsaari, Salla Tuomivaara, Oras Tynkkynen

Ole yhteydessä!

Toimiston yhteystiedot

Olemme
täällä
sinua
varten

Jäsenpalvelumme **Eerika Elonen, Katja Kiminki ja Henna Kourilehto** auttavat sinua kaikkiin jäsenyyteesi liittyvissä kysymyksissä:

puh. 010 231 0350 • ma–pe klo 9–15 • jasenasiat@yka.fi

YKAn toimistossa yhteiskunta-alan työelämän asiantuntijat huolehtivat siitä, että voit rauhassa keskittyä uraasi, opintoihisi tai muuhun elämään.

* Löydät YKAn toimiston sekä kampuksilla toimivien YKA-lähettiläiden yhteystiedot osoitteesta > yka.fi/yhteystiedot

Pystymme palvelemaan sinua parhaiten, kun jäsentietosi ovat ajantasaiset.

* **OmaYKA-asioinnissa** voit muokata muun muassa liiton viestintä- ja kieliasetuksia, jäsenyyttäsi koskevia tietoja sekä laskutustietojasi: > asiointi.yka.fi

* Tutustu YKAn monipuoliseen palveluvalikoimaan osoitteessa > yka.fi/palvelumme

* Etsitkö itsellesi sopivaa ammatillista verkostoa? Tutustu paikallistoimintaamme: > yka.fi/sinulle-joka-olet/etsimassa-paikallistoimintaa/

Vastaa
kyselyyn!

Tuoko vuosi- julkaisu lisäarvoa jäsenyyteesi?

Sinun palautteesi määrittää, millaiseksi vuosijulkaisu tulevaisuudessa kehittyi. Koetko vuosijulkaisun tuovan lisäarvoa jäsenyyteesi? Millaista sisältöä siihen kaipaisit? Vai onko paperisten julkaisujen aika jo mielestäsi mennyt?

Kerro meille
ajatuksesi tämän
koodin kautta!

Kyselyn lopuksi voit jättää sähköposti-
osoitteesi ja osallistua kahden 100
euron arvoisen lahjakortin arvontaan.
Arvonta suoritetaan **18.3.2026**.

Tekstit: Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut ja kirjoittajat 2026

- Kääntäjä: **Jenni Brodie** • Kansikuva sekä Vuoden yhteiskuntatieteilijän kuvat **Henrietta Soininen** • Kuvat sivuilla 1, 3, 15, 17, 19, 28, 34, 36 ja 41 **Salla Merikukka** • 10 ja 12 **Johanna Erjonsalo & Jetro Staven** • 21 **Laura Nordströmin** arkisto • 22 **MC G'Zay/Pexels** • 27 **Linda Lipponen**, • 31 **Emma Rahikainen** • 39 Wirestock • Päätoimittaja: **Katri Ylinen**
- Ulkoasu: **Inari Savola** / Noon Kollektiivi • Painopaikka: PunaMusta oy